

PROJEKT „UPOZNAJEMO SVIJET“

KANADA

RAZREDNA NASTAVA

Ukusan **JAVOROV SIRUP** mnogima je asocijacija na **KANADU**, državu u koju putujemo ovog zadnjeg mjeseca u godini. Kanada je zemlja puno zanimljivosti, a jedna od najpoznatijih je upravo javorov sirup. Zanimalo nas je kako nastaje i od čega se spravlja pa smo malo istraživali i evo što smo otkrili.

Za početak smo odgledali kratak edukativni film o procesu prikupljanja i proizvodnje javorovog sirupa - <https://www.youtube.com/watch?v=3B0iOyhkzi4>. Kanadski javorov sirup predstavlja dio kulturne baštine Kanade i veliki ponos Kanađana. U Kanadi se proizvede 85 % svjetske proizvodnje javorovog sirupa. Javorov sirup može se kupiti u 45 zemalja širom svijeta, a izbor kanadskih javorovih proizvoda osim sirupa obuhvaća maslac od javorovog šećera, slatkiše, jogurte, žitarice i druge delikatesne prehrambene proizvode. U Kanadi postoji preko 10 000 proizvođača javorovog sirupa, a najveći broj ih je smješteno u Quebecu.

I dok povijest ne nudi točne podatke o počecima proizvodnje ove specifične namirnice, brojne legende i priče nude objašnjenje. Iako nas pisani tragovi o proizvodnji šećera i sirupa iz stabala javora vraćaju u 1557. godinu, njegovo je pravo porijeklo nepoznato. Ipak, smatra se da su

Indijanci prvi otkrili hranjiva svojstva soka javora. O tome svjedoči i naziv za javorov sirup američkih Algonquin Indijanaca – *sinzibuckwud*, što u doslovnom prijevodu znači “*izvučen iz kore*”. Oko nastanka slatkog nektara isprepletene su i brojne legende.

Prema prvoj, jedan je poglavica nakon povratka iz lova zario tomahawk, bojnu sjekiru, u stablo javora. Rano je proljetno sunce zagrijalo stablo čiji se sok počeo cijediti u kablić od brezove kore koji je tamo postavio. Misleći da je kristalno bistri sok voda, poglavičina ga je žena upotrijebila za kuhanje. Kako je tekućina iskuhavala, meso divljači koju je pripremala obložilo se gustom, ljepljivom glazurom što mu je dalo slatki okus javora. Prema starom mitu raširenom među indijanskim plemenima sa sjeveroistoka kontinenta, stvoritelj je život ljudima učinio lagodnim napunivši stabla javora sirupom koji je obilato tekao čitavu godinu. Jednog je dana Glooskap, vragolasti mladić, svoje selo zatekao u tišini, a njegove stanovnike kako leže pod stablima javora iz kojeg im se slatki nektar cijedio u usta. Iskoristivši svoje moći, Glooskap je stabla napunio vodom iz jezera razrijedivši tako sirup. Ljudima je rekao da će od sada morati raditi, ribariti i loviti te obrađivati zemlju kako bi se prehranili, ali je obećao da će slatki sok poteći opet, ali samo tijekom zime kada divljači nema, jezero je zamrznuto, a polja miruju. Bez obzira na romantičnu predaju, Indijanci su koristili tomahawke kako bi na kori javora načinili rez u obliku slova V u koji su umetali cijevi od trske ili zaobljene komade kore kako bi sok tekao u kablove od brezine kore. U nedostatku odgovarajuće opreme sok je bio blago koncentriran jer se u kante stavljalo vruće kamenje ili bi se preko noći sok ostavljao na otvorenom, a led koji bi se načinio na površini potom bi se uklonio. Sirup koji bi ostao ispijao se kao slatko piće ili se koristio za kuhanje.

Do dolaska Europljana, Indijanci su javorov sirup kuhali u glinenim loncima koji su natkrivali krovom načinjenim od grana stabala što je bila preteča kasnijih drvenih baraka znanih kao **“sugar shacks”** u kojima se nekoć proizvodio, a dijelom se i danas proizvodi javorov sirup. Prvi bijeli doseljenici i trgovci krznom prigrili su običaj njegove proizvodnje, a uveli su drvene kante te željezne i bakrene kotlove.

Sok za proizvodnju javorova sirupa dobiva se iz stabala javora koja moraju biti stara 30 do 40 godina. Tijekom siječnja i veljače načine se rupe u kori, najviše tri, te se postavljaju cijevi i kante. Tijekom ožujka i travnja, proljetne više temperature uskladišteni škrob pretvaraju u šećer koji se tada miješa s vodom koju stablo upija. Postoje 4 razreda javorova sirupa koji ne označavaju razliku u kvaliteti, već razliku u boji i okusu. Tako postoji javorov sirupi zlatne boje i delikatnog okusa, jantarne boje i bogatog okusa, tamne boje i robusnog okusa te jako tamne boje i jakog okusa.

Šume javora vrlo su dragocjene Kanadanim, a u jesen kada se lišće javora intenzivno zacrveni predstavljaju pravi ukras prirode. Stoga nimalo ne čudi što se crveni javorov list ističe na kanadskoj zastavi.

Upoznali smo se i s nacionalnom životinjom Kanade – dabrom. El beaver canadensis poznat je kao i američki dabar. Istražujući na internetu saznali smo da se od europskog dabra se razlikuje po veličini tijela, manji je, i obliku repa. Ovi izvrsni plivači i ronioci žive uz obale mirnih mora gdje gradi podzemne hodnike i u vodi do 3 m visoke gomile granja kao skrovišta za vrijeme visokih vodostaja. Kao biljožder hrani se ponajviše vrbinom korom i lišćem. Krzno mu je skupocjeno i to je razlog zbog kojeg je gotovo istrijebljen.

INFORMATIKA

Učenici šestih razreda proučavali su mogućnosti uređivanja fotografije i fonta u Word programu. Mijenjali su prozirnost fotografije, dodavali i uklanjali prozirnost fotografiji i istražili i primijenili uklanjanje pozadine fotografiji.

Koristili elemente naprednog pretraživanja Interneta kako bi istražili zanimljivosti o Kanadi te preuzimali i spremali fotografije na disk računala. Zatim slike umetali u program Word.

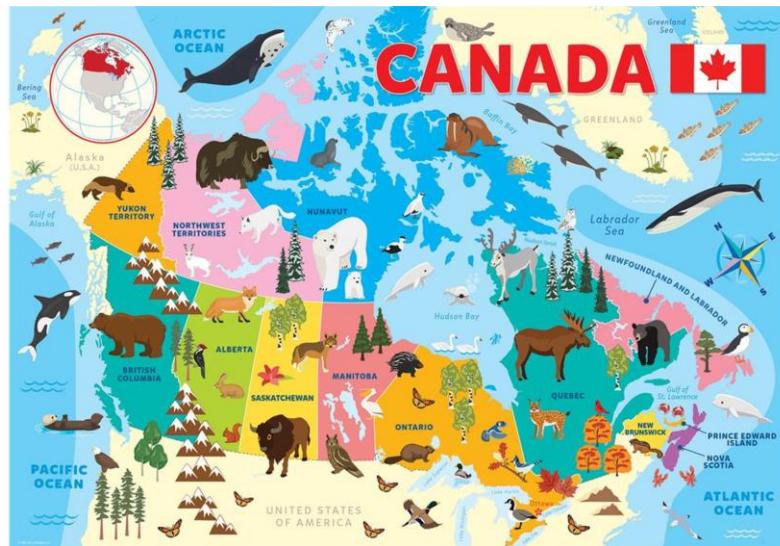
This is a screenshot of a Microsoft Word document. At the top, there is a navigation bar with tabs: Raspored, Reference, Skupna pisma, Pregled, Prikaz, and Pomoć. Below the navigation bar, the page title is 'Kanada'. To the left of the text area is a large red maple leaf graphic. The main text area contains the following paragraph:

Kanada je nastala kao unija britanskih kolonija na sjevernoameričkom kontinentu. Kao federalna unija sa statusom dominiona sastoji se od deset provincija i tri teritorija. **Kanada** je 1867. na miran način dobila samostalnost od Velike Britanije.

Below the text is a blue photograph of a bridge over water, possibly Niagara Falls. In the bottom left corner of the page, there is a handwritten signature.

ENGLESKI JEZIK

Na nastavi Engleskog jezika smo u prvom razredu učili o životinjama koje žive u Kanadi. Na karti smo pronašli Kanadu, upoznali se s bogatom prirodom koju sadrži i pronašli različite životinje koje tamo žive.

Zatim smo pomoću rečenica na prezentaciji pogađali i pogledali koje su životinje opisane i ponovili ih igrom memorija.

HRVATSKI JEZIK

U mjesecu prosincu kroz projekt Upoznajemo svijet učenici Škole u bolnici bolje su upoznali Kanadu. Na satovima Hrvatskoga jezika i književnosti učenici od petog do osmog razreda Škole u bolnici imali su priliku bolje upoznati velikog kanadskog književnik Stephena Scobiea rođenog 1943. godine u Ujedinjenom Kraljevstvu. Scobie je pjesnik i teoretičar književnosti škotskoga porijekla. Dobitnik je najveće kanadske nagrade za književnoist „Governor General's Award for Poetry“ i prestižne nacionalne nagrade za proučavanje književnosti „Prix Gabrielle Roy for Canadian Criticism“.

Kroz projekt Upoznajemo svijet učenici su potaknuti na čitanje i ljubav prema knjigama, na upoznavanje različitih kultura, naroda, jezika i književnika.